

REPUBLIKA SLOVENIJA

VLADA
SLUŽBA ZA ZAKONODAJO

www.svz.gov.si, e: gp.svz@gov.si
Mestni trg 4, 1000 Ljubljana
t: 01 24 11 802, f: 01 24 11 860

Številka: 710-6/2010/JS

Datum: 5. 8. 2010

MINISTRSTVO ZA PROMET

Direktorat za promet

gp.mzp@gov.si

ZADEVA: Izrekanje glob na podlagi ekonomske socialnih kriterijev

ZVEZA: Dopis št. 007-193/2010/1-0082251, z dne 23.7.2010

Spoštovani,

v zvezi z vašim dopisom, s katerim nas prosite za stališče o uvedbi izrekanja glob na podlagi ekonomske socialnih kriterijev, v katerem pa vprašanje ni povsem jasno oblikovano, vam sporočamo naslednje.

Za zadevno vprašanje, tj. področje kaznovanja kršiteljev s področja prekrškov, je pristojno Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP), ki se je v zvezi z vprašanjem o izrekanju glob glede na premoženjsko stanje kršitelja že opredelilo, in katerega stališče ste nam tudi posredovali. Služba se temu stališču MP, da bi bila taka ureditev ustavnopravno in mednarodnopravno spoma, pridružuje.

V Republiki Sloveniji področje prekrškov in sankcij zanje ureja Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08, 21/08 – popr., 76/08 – ZIKS-1C, 108/09, 109/09 – odl. US in 45/10 – ZintPK; v nadaljevanju: ZP), ki za prekršek kot glavno sankcijo v 4. členu določa globo. Ta se lahko predpiše v razponu ali v določenem znesku (17. člen ZP). Nadalje 26. člen ZP določa splošna pravila za odmero sankcije, ki se odmeri v mejah, ki so določene s predpisom za storjeni prekršek, glede na težo prekrška in storilčevo malomarnost ali naklep; pri tem se upoštevajo vse okoliščine (olajševalne in obteževalne), ki vplivajo na to, ali naj bo sankcija manjša ali večja. Tretji odstavek navedenega člena določa, da se pri odmeri globe upošteva tudi storilčevo premoženjsko stanje, višina njegove plače, njegovi drugi dohodki, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti [...]. Kot torej izhaja iz navedenih določb ZP, se premoženjsko stanje storilca prekrška po veljavni zakonodaji že upošteva pri odmeri globe, kadar je ta predpisana v razponu. Kadar pa je za določen prekršek predpisana globa v določenem znesku, ni manevrskega prostora za odmik od predpisane višine globe, razen v primeru iz 56.a člena ZP, po katerem lahko kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku v roku iz 60. člena ZP, plača samo polovico izrečene globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti odločbe.

Enakost je v sodobnih pravnih sistemih eno najpomembnejših pravnih načel, spoštovanje enakosti pa ena temeljnih vrednot, ki je našla svoje mesto tudi v aktu, s katerim je Republika Slovenija razglasila svojo neodvisnost. V III. razdelku Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti z dne 25.6.1991 se je Republika Slovenija zavezala k varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin vsem osebam na ozemlju Republike Slovenije, ne glede na njihovo narodno pripadnost, brez sleherne diskriminacije, skladno z Ustavo RS in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami. Razglasitvi

samostojnosti je sledilo sprejetje Ustave RS, ki v prvem odstavku 14. člena določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Drugi odstavek 14. člena Ustave RS pa določa, da so pred zakonom vsi enaki. To pomeni, da je vse veljavne pravne predpise treba uporabljati na enak način za vse osebe, na katere se nanašajo. Obenem to pomeni, da mora biti že norma oblikovana tako, da enake primere obravnava enako.

Kot je že v svojem mnenju navedlo MP, je Republika Slovenija letos ratificirala Protokol št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah (Uradni list RS, št. 46/10; v nadaljevanju: Protokol), ki ponuja širše varstvo človekovih pravic kot 14. člen Konvencije o človekovih pravicah, po katerem ne sme priti do diskriminacije pri uživanju s Konvencijo zagotovljenih pravic. Po Protokolu so namreč varovane vse pravice, in ne le konvencijske. 1. člen Protokola vsebuje splošno prepoved diskriminacije, in sicer v prvem odstavku določa, da je vsako uživanje pravice, ki je določena z zakonom, zagotovljeno brez kakršne koli diskriminacije na kateri koli podlagi, in kot možne podlage diskriminacije primeroma našteva spol, raso, barvo, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnostni ali socialni izvor, povezavo z narodnostno manjšino, **lastnino** in rojstvo ter dodaja besedilo »ali drug status« kot generalno klavzulo, s čimer zagotavlja, da seznam okoliščin na podlagi katerih diskriminacija ni dopustna, ni zaprt. Prav tako drugi odstavek 1. člena Protokola določa, da noben javni organ ne bo proti nikomur izvajal diskriminacije na kateri koli podlagi iz prvega odstavka.

Na podlagi navedenega menimo, da bi vsak poskus v smeri odmerjanja glob glede na premoženjsko stanje kršitelja, z vidika enakosti pred zakonom nedvomno bil v nasprotju z ustavo in veljavnimi mednarodnimi pogodbami.

dr. Janez Pogorelec
DIREKTOR